

**Mnenje št. 27/2025 o osnutku izvedbenega sklepa Evropske
komisije v skladu z Direktivo (EU) 2016/680 o ustreznem
varstvu osebnih podatkov
v Združenem kraljestvu**

Sprejeto 16. oktobra 2025

This language version has not yet been proofread.

Povzetek

Evropska komisija je 22. julija 2025 potrdila osnutek svojega izvedbenega sklepa o ustreznem varstvu osebnih podatkov v Združenem kraljestvu v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj. Istega dne je v okviru postopka uradnega sprejetja osnutka sklepa zaprosila za mnenje Evropskega odbora za varstvo podatkov.

Osnutek sklepa spreminja in dopolnjuje prejšnji sklep o ustreznosti za Združeno kraljestvo, ki je bil v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj sprejet junija 2021. Evropski odbor za varstvo podatkov (EOVP) je ustreznost ravni varstva, ki se zagotavlja v Združenem kraljestvu, ocenil na podlagi proučitve osnutka sklepa, zato se v oceni osredotoča na novosti na področju zakonodaje Združenega kraljestva o varstvu podatkov in na elemente, poudarjene v prejšnjem sklepu o ustreznosti.

EOVP se je pri tem oprl zlasti na svoj referenčni dokument o ustreznosti v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, sprejet 2. februarja 2021, pa tudi na svoja priporočila 02/2020 glede evropskih temeljnih jamstev za nadzorne ukrepe in ustrezno sodno prakso. EOVP kljub nedavnim spremembam ustreznega pravnega okvira Združenega kraljestva pozdravlja, da se pravna okvira Združenega kraljestva in EU še naprej usklajujeta. Glede na navedeno je treba poudariti, da EOVP ne pričakuje, da bo pravni okvir Združenega kraljestva posnemal evropsko zakonodajo o varstvu podatkov; cilj tega mnenja je opredeliti posebne vidike pravnih sprememb, do katerih je prišlo od sprejetja prvega sklepa o ustreznosti in ki lahko vplivajo na raven varstva, ter opozoriti na elemente, ki bi jih bilo treba pojasniti, jim nameniti večjo pozornost, jih spremljati ali obravnavati kot skrb vzbujajoče.

V zvezi s tem EOVP poudarja naslednje ugotovitve:

EOVP ugotavlja, da so se pravila o nadaljnjem prenosu osebnih podatkov v tretje države spremenila, pri čemer je bil sprejet nov okvirni seznam elementov, ki jih je treba upoštevati pri preskusu ustreznosti, na katerem ni več pomembnih elementov, ki so se upoštevali v prejšnjem preskusu ustreznosti Združenega kraljestva. EOVP meni, da je treba ta vidik in novo merilo „zaželenosti olajšanja prenosov osebnih podatkov v Združeno kraljestvo in iz njega“ podrobneje obravnavati, in Evropsko komisijo spodbuja, naj izpopolni svojo oceno ter spremlja potek in izvedbo novega preskusa ustreznosti v praksi.

EOVP je seznanjen s pomembnimi spremembami na področju ureditve avtomatiziranega sprejemanja odločitev v Združenem kraljestvu, pri čemer je bil zlasti uveden prožnejši pristop, pristojnemu ministru pa so bila podeljena nova pooblastila. Obseg in možnosti uporabe teh pooblastil bi lahko vzbudili resne pomisleke, med drugim zaradi obsežnosti pooblastil, zlasti glede na hitro razvijajoče se regulativno okolje in napredek na področju avtomatiziranih tehnologij. EOVP poziva Evropsko komisijo, naj ta pooblastila analizira in zadevno področje spremlja. EOVP poleg tega poudarja, da je za zagotavljanje izvajanja zaščitnih ukrepov pri avtomatiziranem sprejemanju odločitev pomemben smiseln človeški pregled, zato Evropsko komisijo poziva, naj v svojem končnem sklepu o ustreznosti dodatno pojasni morebitne izjeme v zvezi s pravico posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do človeškega posredovanja in spremlja izvajanje teh sprememb v praksi.

EOVP meni, da je treba nujno oceniti dodatne izjeme zaradi nacionalne varnosti na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, ter ostaja posebno pozoren na morebitna odstopanja od načela sorazmernosti in od zahteve, v skladu s katero mora imeti obdelava podatkov zakonit namen. Prav tako bi bilo treba previdno obravnavati morebitne izjeme, povezane s pooblastili nadzornega organa. Kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava Listina

EU o temeljnih pravicah, mora spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin ter je ob upoštevanju načela sorazmernosti dovoljeno le, če je potrebno in dejansko ustreza ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če je potrebno zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih. EOVP poziva Evropsko komisijo, naj svojo oceno v končnem sklepu o ustreznosti dopolni in naj pozorno spremlja, kako se izjeme zaradi nacionalne varnosti, ki se uporabljajo za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, uporabljajo v praksi.

EOVP ugotavlja, da se lahko za dejavnosti obdelave, ki jih izvajajo organi, pristojni za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, v določenih okoliščinah uporabljajo pravila, ki običajno urejajo dejavnosti obdelave osebnih podatkov, ki jih izvajajo organi za nacionalno varnost. Pri tem je treba zagotoviti zlasti, da se ureditev varstva podatkov za obdelavo na področju nacionalne varnosti ne bi uporabljala tudi v okoliščinah, ki niso povezane z nacionalno varnostjo. EOVP Evropsko komisijo poziva, naj spremlja, ali so upravičeni pristojni organi v praksi sposobni jasno razlikovati med različnimi nameni obdelave ter torej upoštevati ustrezen pravni okvir.

EOVP sicer priznava, da sistem nadzora nad organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter mehanizmi pravnih sredstev ostajajo večinoma nespremenjeni, vendar ponovno poudarja, da mora Evropska komisija skrbno spremljati, kako se popravljalna pooblastila in pravna sredstva, ki so na voljo posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, uporabljajo v okviru varstva podatkov v Združenem kraljestvu.

EOVP glede na ponovno uvedbo samoderogacijske klavzule in pravno obveznost spremljanja poudarja, da mora Evropska komisija obvezni pregled izvesti v zakonskem roku, določenem v direktivi o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, ob upoštevanju elementov, ki so že navedeni v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2021/1773, ter vseh nadaljnjih pomembnih sprememb.

Kazalo

1	UVOD	5
1.1	Splošne pripombe	5
1.2	Obseg tega mnenja EOVP	6
1.3	Pomembne spremembe pravnega okvira Združenega kraljestva	7
2	POMEMBNE SPREMEMBE V ZVEZI S PRAVILI, KI SE UPORABLJAJO ZA OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV	7
2.1	Zaščitni ukrepi, pravice in obveznosti	7
2.1.1	Uporaba privolitve pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj.....	7
2.1.2	Nadaljnji prenosi.....	8
2.1.3	Avtomatizirano sprejemanje odločitev	9
2.1.4	Zahteve glede vodenja dnevnikov	10
2.1.5	Izjeme zaradi nacionalne varnosti za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj	11
2.1.6	Skupno upravljanje s strani obveščevalnih agencij Združenega kraljestva ter organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj	13
2.1.7	Pravica dostopa	14
2.1.8	Nadzor in pravna sredstva	14
3	Pregled, trajanje in podaljšanje veljavnosti sklepa	16

Evropski odbor za varstvo podatkov je –

ob upoštevanju člena 51(1), točka (g), Direktive (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj),

ob upoštevanju členov 12 in 22 svojega poslovnika –

SPREJEL NASLEDNJE MNENJE:

1 UVOD

1.1 Splošne pripombe

1. Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija) je 22. julija 2025 potrdila osnutek svojega izvedbenega sklepa o ustreznem varstvu osebnih podatkov v Združenem kraljestvu v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj (v nadaljnjem besedilu: osnutek sklepa). Istega dne je v okviru postopka uradnega sprejetja osnutka sklepa zaprosila za mnenje Evropskega odbora za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: EOVP). EOVP ugotavlja, da se z osnutkom sklepa obdobje veljavnosti obstoječega sklepa o ustreznosti za Združeno kraljestvo¹ podaljša za šest let, tj. do 27. decembra 2031. EOVP opozarja, da bi moral prvotni sklep o ustreznosti prenehati veljati 27. junija 2025 in da je bilo torej že odrejeno njegovo časovno omejeno tehnično podaljšanje², da bi lahko Združeno kraljestvo zaključilo reforme na področju varstva podatkov³. Preskus, ki ga je Komisija uporabila za to oceno, je temeljil na vprašanju, „ali je ugotovitev, da Združeno kraljestvo zagotavlja ustrezno raven varstva osebnih podatkov, še stvarno in pravno utemeljena glede na spremembe, ki so se zgodile od sprejetja prejšnjega sklepa o ustreznosti za Združeno kraljestvo“⁴. Zato se je Komisija pri svoji oceni osredotočila na novo zakonodajo o varstvu podatkov, tj. zakon o podatkih (uporaba in dostop), ki je začel veljati 20. avgusta 2025. Komisija je proučila zlasti elemente iz uvodne izjave 165 prejšnjega sklepa o ustreznosti za Združeno kraljestvo, ki so v celoti vključeni v osnutek sklepa, in sicer:

„pravila za prenose osebnih podatkov v tretje države ter učinek, ki ga ima lahko to na raven varstva, ki se zagotavlja za podatke, prenesene na podlagi navedenega sklepa, pa tudi na učinkovitost uveljavljanja pravic posameznikov, vključno z vsemi pomembnimi spremembami v zakonodaji in praksi

¹ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2021/1773 z dne 28. junija 2021 v skladu z Direktivo (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta o ustreznem varstvu osebnih podatkov v Združenem kraljestvu (notificirano pod dokumentarno številko C(2021) 4801).

² Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2025/1225 z dne 24. junija 2025 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2021/1773 v skladu z Direktivo (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta o ustreznem varstvu osebnih podatkov v Združenem kraljestvu (notificirano pod dokumentarno številko C(2025) 3898).

³ Mnenje št. 06/2025 o podaljšanju veljavnosti izvedbenih sklepov Evropske komisije o ustreznem varstvu osebnih podatkov v Združenem kraljestvu v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov ter direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, sprejeto 5. maja 2025, na voljo na povezavi

https://www.edpb.europa.eu/system/files/2025-05/edpb-opinion-202506-uk-adequacyextension-gdpr-led_en.pdf.

⁴ Uvodna izjava 4 osnutka sklepa.

v zvezi z izjemami ali omejitvami teh pravic. Komisija je pri spremljanju upoštevala med drugim razvoj sodne prakse in nadzor, ki ga izvajajo urad informacijskega pooblaščenca in drugi neodvisni organi”.⁵

2. Komisija je na podlagi navedene ocene ugotovila, da Združeno kraljestvo še naprej zagotavlja ustrezno raven varstva osebnih podatkov, ki se v okviru področja uporabe Direktive (EU) 2016/680 prenašajo iz Evropske unije v Združeno kraljestvo.
3. EOVP se strinja, da bi se bilo treba pri ocenjevanju osredotočiti predvsem na novosti v zakonodaji Združenega kraljestva o varstvu podatkov in elemente, poudarjene v prejšnjem sklepu o ustreznosti. EOVP razume, da je Komisija do ugotovitve, da splošni pravni okvir Združenega kraljestva še naprej zagotavlja ustrezno raven varstva osebnih podatkov, ki se prenašajo iz Evropske unije v Združeno kraljestvo v okviru področja uporabe direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, prišla na podlagi ocene vseh elementov iz člena 36(2) navedene direktive in vseh pomembnih sprememb splošnega pravnega okvira Združenega kraljestva, ne le zakona o podatkih (uporaba in dostop). EOVP sicer meni, da bi bilo bolje, če bi bilo to v končnem sklepu o ustreznosti izrecno pojasnjeno. Dobrodošlo bi bilo tudi pojasnilo Komisije, da bo v okviru svoje vloge spremljanja te elemente še naprej redno ocenjevala.
4. Glede na to, da se nekatere zakonodajne spremembe, pravne zahteve in zaščitni ukrepi podobno uporabljajo tako v okviru vladne ureditve dostopa kot tudi v okviru direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, bodo ustrezne ocene EOVP zaradi skladnosti in popolnosti vključene tako v to mnenje kot tudi v mnenje št. 26/2025.
5. EOVP ugotavlja tudi, da lahko institucije, organi, uradi in agencije Evropske unije v skladu s členoma 47 in 94 Uredbe (EU) 2018/1725⁶ prenesejo osebne podatke v tretjo državo, na ozemlje, v sektor ali mednarodno organizacijo, za katere Komisija v skladu s členom 36(3) direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj priznava, da zagotavljajo ustrezno raven varstva, če je prenos namenjen izključno opravljanju nalog v pristojnosti upravljavca, ne da bi bilo potrebno dodatno dovoljenje. EOVP glede na obstoječe sodelovanje med organi Unije za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, kot sta Europol in Eurojust, ter enakovrednimi organi v Združenem kraljestvu Komisijo poziva, naj na to pravno možnost opozori v uvodnih izjavah osnutka sklepa.

1.2 Obseg tega mnenja EOVP

6. V skladu s členom 51(1), točka (g), direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj se od EOVP pričakuje, da Komisiji predloži neodvisno mnenje glede ocene ustreznosti ravni varstva v tretji državi. Zaradi posebnega položaja Združenega kraljestva osnutek sklepa dopolnjuje sklep o ustreznosti iz leta 2021, ki ostaja veljaven v delih, ki v osnutku sklepa niso posebej obravnavani. EOVP s tem mnenjem tudi nadgrajuje in nadalje razvija svoje prejšnje mnenje⁷. Analiza in pripombe EOVP iz prejšnjega mnenja so torej na splošno še vedno aktualne.
7. Ob upoštevanju navedenega in glede na to, da ima EOVP za sprejetje tega mnenja na voljo le malo časa, se je EOVP v svojih pripombah in analizi osredotočil na izbrane elemente, predstavljene v osnutku

⁵ Uvodna izjava 6 osnutka sklepa.

⁶ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

⁷ Mnenje 15/2021 o osnutku izvedbenega sklepa Evropske komisije v skladu z Direktivo (EU) 2016/680 o ustreznem varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v Združenem kraljestvu, sprejeto 13. aprila 2021.

sklepa, zlasti tiste, v zvezi s katerimi bi morala Komisija zagotoviti dodatna pojasnila ali dodatne informacije ali ki bi jih morala v prihodnje spremljati.

1.3 Pomembne spremembe pravnega okvira Združenega kraljestva

8. Kot je pojasnjeno v osnutku sklepa⁸, je nameravalo Združeno kraljestvo po obdobju izvajanja, ki je določeno v sporazumu o izstopu Združenega kraljestva iz EU⁹ in se je končalo 31. decembra 2020, sprejeti novo ureditev varstva podatkov, ki bi bila drugačna od pravnega okvira EU. Združeno kraljestvo je od takrat svoj obstoječi okvir za varstvo podatkov spremenilo, predvsem z zakonom o podatkih (uporaba in dostop), s katerim so bile uvedene manjše spremembe različnih vidikov okvira.
9. V tem mnenju se obravnavajo ustrezne zakonodajne spremembe, uvedene z zakonom o podatkih (uporaba in dostop), in njihov vpliv na varstvo podatkov v Združenem kraljestvu. Čeprav je namen večine sprememb okvira Združenega kraljestva za varstvo podatkov pojasniti zakonodajo in olajšati zagotavljanje skladnosti z njo, EOVP meni, da bi morala Komisija dodatno pojasniti in skrbno spremljati nekatere nove, še nepreizkušene pravne spremembe, ki bi lahko vplivale na raven varstva, odvisno od tega, kako se bodo izvajale. EOVP na podlagi dodatnih pojasnil Komisije razume, da namerava Komisija spremljati izvajanje nekaterih od teh sprememb, in jo poziva, naj v končnem sklepu navede področja, ki jih namerava skrbno spremljati.

2 POMEMBNE SPREMEMBE V ZVEZI S PRAVILI, KI SE UPORABLJAJO ZA OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV

2.1 Zaščitni ukrepi, pravice in obveznosti

2.1.1 Uporaba privolitve pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj

10. EOVP je seznanjen s pojasnili Komisije glede tehničnih sprememb opredelitve¹⁰ pogojev za pridobitev privolitve¹¹ in splošne uskladitve pojma privolitve v drugem in tretjem delu zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, pri čemer vsebina uvodnih izjav 35 in 36 Izvedbenega sklepa (EU) 2021/1773 še vedno velja: privolitev sama po sebi ni pravna podlaga za obdelavo in prenos osebnih podatkov v okviru preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij.
11. EOVP pozdravlja, da je Komisija podobno kot pri oceni iz leta 2021 proučila uporabo privolitve v okviru preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. EOVP opozarja, da „soglasje posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ne bi smelo zagotavljati pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov s strani pristojnih organov“¹². EOVP torej ponavlja, da je treba pri ocenjevanju ravni varstva

⁸ Glej uvodno izjavo 2 osnutka sklepa.

⁹ Obdobje izvajanja je obdobje, ki je določeno v sporazumu o izstopu Združenega kraljestva iz EU in v katerem Združeno kraljestvo ni bilo več država članica EU, vendar je bilo še naprej zavezano pravilom EU ter del enotnega trga in carinske unije. Glej zakon o Evropski uniji (sporazum o izstopu) iz leta 2020.

¹⁰ Glej člen 69(2)(1A) zakona o podatkih (uporaba in dostop) iz leta 2025, v katerem je privolitev opredeljena kot „vsako prostovoljno, konkretno, informirano in nedvoumno ravnanje v obliki izjave ali jasnega pritrdilnega dejanja, iz katerega je mogoče sklepati na želje posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, s katerim izrazi strinjanje z obdelavo osebnih podatkov“, kar ustreza opredelitvi iz člena 4(11) splošne uredbe o varstvu podatkov Združenega kraljestva iz leta 2018.

¹¹ Glej člen 69(4) zakona o podatkih (uporaba in dostop) iz leta 2025, v katerem so določeni pogoji za privolitev.

¹² Kot je EOVP navedel v uvodni izjavi 35 svojih priporočil št. 1/2021 o referenčnem dokumentu o ustreznosti v skladu z Direktivo o kazenskem pregonu, sprejetih 2. februarja 2021.

v skladu s členom 36 direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj izvesti tako analizo¹³.

2.1.2 Nadaljnji prenosi

12. Kadar namerava pristojni organ osebne podatke, ki jih obdeluje na podlagi dela 3 zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, posredovati organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj iz tretje države, se uporabljajo posebne zahteve. Natančneje, tak prenos se lahko izvede, če to dopuščajo predpisi, ki jih sprejme pristojni minister, če takih predpisov ni, pa se prenos izvede na podlagi ustreznih zaščitnih ukrepov. Če prenosa ni mogoče izvesti ne na podlagi predpisov ne na podlagi zaščitnih ukrepov, se lahko izvede le v določenih okoliščinah, imenovanih posebne okoliščine, ki ustrezajo razmeram in pogojem, ki se uvrščajo med „odstopanja“ v skladu s členom 38 direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj.
13. Komisija sicer ugotavlja, da „[u]reditev mednarodnih prenosov osebnih podatkov iz Združenega kraljestva ostaja zelo podobna pravilom iz poglavja V Direktive (EU) 2016/680“, vendar je v osnutku sklepa navedeno tudi, da so bili pravni standard za sprejetje predpisov o odobritvi prenosov (ki so bili v prejšnjem členu 74A zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 imenovani predpisi o ustreznosti) in ustrezni zaščitni ukrepi preoblikovani. Namesto sklica na ustrezno raven varstva novi „preskus varstva podatkov“ iz člena 74AB zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 vključuje zahtevo, v skladu s katero standard varstva posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, v tretjih državah prejemnicah ali mednarodnih organizacijah prejemnicah „ne sme biti bistveno nižji“ od standarda, ki je za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, določen v ustrezni zakonodaji Združenega kraljestva o varstvu podatkov.
14. V zvezi s tem EOVP ugotavlja, da se je število elementov, ki jih mora pristojni minister upoštevati pri ocenjevanju ustreznosti v skladu s členom 74AB(2) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, v primerjavi s prejšnjimi pravili o ocenjevanju, povezanem s sprejetjem predpisov o ustreznosti, zmanjšalo¹⁴. EOVP opozarja, da so bili nekateri dejavniki, ki imajo po njegovem mnenju pomembno vlogo pri ocenjevanju, ali tretja država zagotavlja v osnovi enakovredno raven varstva osebnih podatkov, črtani. Ti dejavniki vključujejo zlasti (i) pravila tretje države glede „javne varnosti, obrambe, nacionalne varnosti in kazenskega prava ter dostopa javnih organov do osebnih podatkov“, (ii) sodno prakso, (iii) splošno oceno ustreznega pravnega okvira, tudi glede vladnega dostopa do podatkov, (iv) obstoj dejanskih in izvršljivih pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, (v) ter sklic na enega ali več učinkovito delujočih neodvisnih nadzornih organov (namesto tega je pri novem preskusu naveden „organ, pristojen za zagotavljanje varstva posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, v zvezi z obdelavo teh podatkov“).
15. Čeprav se priznava, da referenčni dokument o ustreznosti v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj ne vsebuje veliko informacij o tem vidiku, EOVP ponavlja svojo izjavo, da „nadaljnji prenos osebnih podatkov, ki ga prvotni uporabnik izvede v drugo tretjo državo ali mednarodno organizacijo, ne sme ogroziti ravni varstva, ki ga Unija zagotavlja za posameznike, katerih podatki se prenašajo“, česar ni mogoče razlagati tako, da ni treba zagotoviti neodvisnega nadzornega organa ter dejanskih in izvršljivih pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Zato EOVP Komisijo spodbuja, naj pozorno prouči te spremembe in poglobi svojo oceno novega preskusa varstva podatkov.

¹³ Glej uvodno izjavo 37 mnenja EOVP 15/2021.

¹⁴ V zdaj črtani določbi člena 74A(4) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 je bil naveden seznam meril, ki je bil enak seznamu iz člena 36(3) direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj.

16. EOVP razume, da naj bi nova pravila o prenosih osebnih podatkov v tretje države omogočala dodatno prožnost. Hkrati poziva Komisijo, naj spremlja uporabo teh pravil v praksi. To je zlasti pomembno glede na novo pooblastilo pristojnega ministra za sprejemanje predpisov, s katerimi lahko na podlagi novega preskusa varstva podatkov prenose določi in odobri na poljuben način, tudi z navedbo geografskih območij države, upravljavcev ali obdelovalcev, uporabnikov podatkov, vrst podatkov, sredstev prenosa in pravnih instrumentov. Še vedno na primer ni jasno, kako bi lahko upravljavec ali obdelovalec s sedežem v tretji državi, ki se ne šteje za ustrezno, uspešno prestal preskus varstva podatkov v zvezi z učinkovitimi pravnimi sredstvi ali pravicami posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ki v pravni okvir zadevne tretje države še niso bili uvedeni.
17. EOVP poleg tega Komisijo poziva, naj v svojem sklepu pojasni, da merilo „zaželenosti olajšanja prenosov osebnih podatkov v Združeno kraljestvo in iz njega“ (člen 74AA(3) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018) ni del preskusa varstva podatkov, temveč le dodaten dejavnik, ki ga lahko pristojni minister upošteva, kadar so merila preskusa v celoti izpolnjena, saj to iz besedila zakona ni povsem jasno. V zvezi s tem EOVP Komisijo poziva, naj spremlja praktične posledice izvajanja člena 74AA(3) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, saj še ni jasno, kakšno vlogo bo pri tem imelo merilo „zaželenosti olajšanja prenosov osebnih podatkov v Združeno kraljestvo in iz njega“.

2.1.3 Avtomatizirano sprejemanje odločitev

18. EOVP je seznanjen s členom 80 zakona o podatkih (uporaba in dostop), ki vsebuje pomembne spremembe glede ureditve avtomatiziranega sprejemanja odločitev v Združenem kraljestvu. EOVP ugotavlja, da je bil z zakonom o podatkih (uporaba in dostop) uveden prožnejši pristop, ki pomeni odstopanje od restriktivnejšega pristopa EU. Posamezniki na splošno nimajo več pravice, da se zanje ne uporablja avtomatizirano sprejemanje odločitev, razen v primerih, ki vključujejo občutljive podatke. Z novimi členi 50A do 50D zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 lahko organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj sprejemajo pomembne odločitve z uporabo avtomatiziranih postopkov, ne glede na to, na katero zakonito podlago se oprejo, pod pogojem, da uporabljajo ustrezne zaščitne ukrepe. Ti zaščitni ukrepi vključujejo obveščanje posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, o pomembnih odločitvah, sprejetih z avtomatiziranimi sredstvi, in s tem povezani obdelavi osebnih podatkov, podobno kot je določeno v členu 11 in uvodni izjavi 38 direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj. Poleg tega je treba posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, omogočiti, da se izreče o takih odločitvah, da od upravljavca zahteva človeško posredovanje za pregled avtomatizirane odločitve in da take odločitve izpodbija¹⁵.
19. Posledično poudarek v zakonu ni več na omejevanju uporabe avtomatiziranega sprejemanja odločitev, temveč na zagotavljanju preglednosti, človeškega pregleda in ukrepov za nadzor tveganja. Komisija to spremembo sicer navaja v uvodni izjavi 43 in jo analizira v uvodni izjavi 47, vendar jo EOVP poziva, naj podrobneje pojasni, zakaj meni, da novi pristop še naprej zagotavlja zadostno raven varstva. V skladu s tem EOVP spodbuja Komisijo, naj v končnem sklepu o ustreznosti to bistveno spremembo podrobneje obravnava.
20. EOVP je seznanjen tudi z diskrecijsko pravico, ki jo ima pri avtomatiziranem sprejemanju odločitev pristojni minister¹⁶. EOVP razume, da ima pristojni minister široko diskrecijsko pravico pri odločanju, kaj se šteje za „smiselno človeško posredovanje“ in kaj za „pomembno odločitev s podobno pomembnim učinkom“. Obseg in možnosti uporabe teh pooblastil bi lahko vzbudili resne pomisleke, med drugim zaradi obsežnosti pooblastil, zlasti glede na hitro razvijajoče se regulativno okolje in

¹⁵ Člen 50C(2) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018.

¹⁶ Glej uvodno izjavo 46 osnutka sklepa.

napredek na področju avtomatiziranih tehnologij, kot je umetna inteligenca. EOVP zato poziva Komisijo, naj ta nova pooblastila pristojnega ministra analizira in zadevno področje spremlja.

21. EOVP v zvezi s tem opozarja zlasti na vlogo in pomen pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do človeškega posredovanja. V referenčnem dokumentu EOVP o ustreznosti v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj je poudarjen pomen te pravice, zlasti pravice do izražanja svojega stališča, prejema pojasnila o odločitvi, sprejeti po takem ocenjevanju, ali izpodbijanja odločitve¹⁷. Čeprav pravica do človeškega posredovanja na splošno še vedno ostaja eden od ključnih zaščitnih ukrepov pri avtomatiziranem sprejemanju odločitev, EOVP ugotavlja, da je bila v predpise Združenega kraljestva o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj uvedena nova izjema, ki organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj omogoča, da ne uporabijo zaščitnih ukrepov iz člena 50C(2) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, na primer zato, da bi preprečili oviranje preiskave¹⁸. Pri tej izjemi se zdaj zahteva, da je treba avtomatizirano odločitev ponovno proučiti s smiselnim človeškim posredovanjem „tako, ko je to razumno izvedljivo“ po sprejetju odločitve¹⁹.
22. Uvedba takih izjem bi lahko v primeru, da se njihova uporaba ne bi pozorno spremljala, ogrozila pravice in svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Posledično je treba poskrbeti, da se zahteva glede pravočasne ponovne proučitve, povezana z izjemo, skrbno izpolnjuje, da bi preprečili vrzeli v nadzoru. Preširoka razlaga meril glede človeškega posredovanja ali zamuda pri pregledu bi lahko povzročila neustrezen nadzor in zmanjšanje odgovornosti. V zvezi s tem EOVP opozarja na sodno prakso Sodišča EU, zlasti na sodbo Sodišča v zvezi s podatki iz evidence podatkov o potnikih, v kateri je določeno, da je treba pred vsakršnim rezultatom, na podlagi katerega je mogoče ukrepati in se pridobi z avtomatiziranim profiliranjem ali sistemi povezovanja, izvesti smisel in vsebinski človeški pregled²⁰. Stališče Sodišča EU glede predhodnega človeškega pregleda v primeru podatkov iz evidence podatkov o potnikih zagotavlja pomembne smernice glede izvajanja zaščitnih ukrepov v zvezi z avtomatiziranim sprejemanjem odločitev, določenih v direktivi o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj. Ker je smiselno človeško posredovanje ključno za zagotavljanje, da se pri avtomatiziranem sprejemanju odločitev uporabljajo zaščitni ukrepi, EOVP Komisijo poziva, naj v sklep vključi svojo oceno te nove izjeme in spremlja njeno uporabo v praksi.

2.1.4 Zahteve glede vodenja dnevnikov

23. EOVP je v svojih priporočilih št. 1/2021 opozoril, da bi morali ukrepi v ureditvi varstva podatkov tretje države, ki pristojnemu organu omogočajo dokazovanje skladnosti, „vključevati vodenje evidenc ali dnevnikov dejavnosti obdelave podatkov za ustrezno časovno obdobje“²¹. Komisija v osnutku sklepa priznava, da taka obveznost v ureditvi Združenega kraljestva še vedno obstaja, vendar je bila z zakonom o podatkih (uporaba in dostop) spremenjena, pri čemer upravljavcu podatkov ni več treba zabeležiti posebnega razloga za vpogled v osebne podatke ali njihovo razkritje²². Odprava te obveznosti pomeni

¹⁷ Glej uvodno izjavo 66 Priporočil EOVP št. 1/2021 o referenčnem dokumentu o ustreznosti v skladu z Direktivo o kazenskem pregonu, sprejetih 2. februarja 2021.

¹⁸ Člen 50C(4), točka (b), zakona o podatkih (uporaba in dostop).

¹⁹ Glej tudi prispevek ministrstva za znanost, inovacije in tehnologijo z naslovom *Data (Use and Access) Act factsheet: UK GDPR and DPA* (Informativni pregled zakona o podatkih (uporaba in dostop): splošna uredba o varstvu podatkov Združenega kraljestva in zakon o varstvu podatkov), objavljen 27. junija 2025, str. 14, <https://www.gov.uk/government/publications/data-use-and-access-act-2025-factsheets/data-use-and-access-act-factsheet-uk-gdpr-and-dpa>.

²⁰ Sodba z dne 21. junija 2022, C-817/19, ECLI:EU:C:2022:491, točka 179.

²¹ Glej uvodno izjavo 66 Priporočil EOVP št. 1/2021 o referenčnem dokumentu o ustreznosti v skladu z Direktivo o kazenskem pregonu, sprejetih 2. februarja 2021.

²² Glej uvodni izjavi 48 in 49 osnutka sklepa.

odstopanje od zahtev iz direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, ki predvidevajo celovito vodenje dnevnikov za zagotavljanje preglednosti in odgovornosti. V skladu z navedeno direktivo je treba voditi podrobne evidence, ki dokazujejo zakonito obdelavo, vključno z utemeljitvijo dostopa, za lažje izvajanje revizij in preprečevanje zlorab. Dejstvo, da nova ureditev ne vključuje obveznega beleženja utemeljitev, bi lahko tako upravljavcem kot tudi nadzornim organom otežilo preverjanje zakonitosti dostopa do podatkov. EOVP Komisijo poziva, naj v svojem končnem sklepu podrobneje obravnava zmanjšan obseg zahtev glede vodenja dnevnikov in spremlja, ali ta sprememba negativno vpliva na nadzor in uveljavljanje pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.

2.1.5 Izjeme zaradi nacionalne varnosti za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj

24. S členom 88 zakona o podatkih (uporaba in dostop) se bile obstoječe izjeme zaradi nacionalne varnosti, določene v zakonodaji o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, posodobljene in usklajene z izjemami, ki so na voljo v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov Združenega kraljestva in ureditvami za obveščevalne službe²³. Organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj lahko nekatere obveznosti že zdaj omejijo zaradi zaščite nacionalne varnosti, na primer tiste, ki se nanašajo na pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, v skladu s členom 78A zakona o varstvu podatkov iz leta 2018²⁴ pa bo mogoče opustiti tudi uporabo večine načel varstva podatkov²⁵ in nekaterih zahtev glede mednarodnih prenosov podatkov²⁶ pod pogojem, da je to potrebno zaradi zaščite nacionalne varnosti. Poleg tega se lahko v takih okoliščinah opusti tudi uporaba nekaterih pooblastil informacijskega pooblaščenca za vstop zaradi izvajanja inšpekcijskih pregledov in sprejemanja izvršilnih ukrepov²⁷.
25. Te spremembe niso omenjene ne v osnutku sklepa ne v osnutku sklepa o ustreznosti v skladu s členom 45 splošne uredbe o varstvu podatkov. Vendar EOVP meni, da je treba oceniti, ali te dodatne izjeme izpolnjujejo načeli nujnosti in sorazmernosti. V zvezi s tem EOVP opozarja na drugo od štirih t. i. evropskih temeljnih jamstev: kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava Listina, mora spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin ter je ob upoštevanju načela sorazmernosti dovoljeno le, če je potrebno in dejansko ustreza ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če je potrebno zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih²⁸. EOVP je zaskrbljen zaradi izjem, ki pomenijo odstopanje od ključnih načel varstva podatkov, zahtev glede mednarodnih prenosov in pooblastil informacijskega pooblaščenca.

²³ Glej tudi prispevek ministrstva za znanost, inovacije in tehnologijo z naslovom *Data (Use and Access) Act factsheet: UK GDPR and DPA* (Informativni pregled zakona o podatkih (uporaba in dostop): splošna uredba o varstvu podatkov Združenega kraljestva in zakon o varstvu podatkov), objavljen 27. junija 2025, str. 14, <https://www.gov.uk/government/publications/data-use-and-access-act-2025-factsheets/data-use-and-access-act-factsheet-uk-gdpr-and-dpa>.

²⁴ Zakon o podatkih (uporaba in dostop) bo uveden postopoma v več fazah. Glavne spremembe zakonodaje o varstvu podatkov iz dela 5 zakona o podatkih (uporaba in dostop) bodo začele veljati v tretji fazi, približno šest mesecev po kraljevi potrditvi: <https://www.gov.uk/guidance/data-use-and-access-act-2025-plans-for-commencement>.

²⁵ Člen 78A(1), (2), točka (a), in (3) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, kakor je bil uveden s členom 88 zakona o podatkih (uporaba in dostop).

²⁶ Člen 78A(1), (2), točka (d), in (4) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, kakor je bil uveden s členom 88 zakona o podatkih (uporaba in dostop).

²⁷ Člen 78A(1) in (2), točke (e), (f) in (g), zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, kakor je bil uveden s členom 88 zakona o podatkih (uporaba in dostop).

²⁸ Priporočila 02/2020 glede evropskih temeljnih jamstev za nadzorne ukrepe, sprejeta 10. novembra 2020, str. 10.

26. V skladu s tem revidiranim pravilom se lahko uporaba petih od šestih načel varstva podatkov opusti, če je to potrebno za zaščito nacionalne varnosti²⁹. V skladu s temi načeli je treba med drugim zagotoviti, da je namen zbiranja osebnih podatkov v okviru preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj določen, izrecen in zakonit ter da so osebni podatki ustrezni, relevantni in ne pretirani glede na zadevni namen. Osebni podatki morajo biti poleg tega točni, hraniti pa jih je treba le tako dolgo, kot je potrebno. Kot je navedeno zgoraj, bodo prihodnje izjeme omogočale tudi odstopanja od nekaterih zahtev glede mednarodnih prenosov, kot je t. i. drugi pogoj za mednarodne prenose iz člena 73(3) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018. V skladu s tem pogojem morajo prenosi temeljiti bodisi na predpisih o ustreznosti bodisi na ustreznih zaščitnih ukrepih, če ne enih ne drugih ni, pa na posebnih okoliščinah. Izjeme vplivajo tudi na pristojnosti informacijskega pooblaščenca, npr. na pooblastilo za izdajo obvestil o predložitvi informacij in obvestil o izvršitvi³⁰.
27. EOVP ugotavlja, da izjeme sicer pomenijo jasno odstopanje od direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, vendar so zelo podobne izjemam in omejitvam zaradi nacionalne varnosti iz člena 11 posodobljene Konvencije št. 108 Sveta Evrope (v nadaljnjem besedilu: Konvencija št. 108+)³¹, ki jo je Združeno kraljestvo podpisalo 10. oktobra 2018, vendar je do dneva izdaje tega mnenja še ni ratificiralo oziroma Konvencija še ni začela veljati³². V zvezi s tem EOVP opozarja, da je posvetovalni odbor Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov (T-PD) nedavno izdal smernice o splošnih načelih iz člena 11 Konvencije št. 108+³³.
28. Svet Evrope v svojih smernicah izrecno poudarja, da se izjeme, vključno z izjemami glede načel sorazmernosti in zakonitosti namena obdelave, ne uporabljajo. To pomeni, da mora biti obdelava podatkov sorazmerna ter da se morajo osebni podatki obdelovati za zakonit namen. EOVP v skladu s smernicami T-PD ostaja posebno pozoren na morebitna odstopanja od načela sorazmernosti in od zahteve, v skladu s katero mora imeti obdelava osebnih podatkov zakonit namen. Prav tako bi bilo treba po mnenju EOVP previdno obravnavati morebitne izjeme, povezane s pooblastili nadzornega organa. Čeprav so lahko posebne zahteve glede nadzornih dejavnosti, kot so varnostna preverjanja, ustrezne pri obdelavi, povezani z nacionalno varnostjo, je bistveno, da se zagotovi učinkovit nadzor in tako prepreči nastanek praznine na področju nadzora. V istem duhu je v členu 11(3) Konvencije št. 108+ določeno, da izjeme v zvezi z njenim členom 15³⁴ „ne posega[jo] v zahtevo, da je treba dejavnosti obdelave podatkov za namene varnosti države in obrambe neodvisno in učinkovito pregledovati in nadzorovati v skladu z notranjo zakonodajo“ pogodbenic Konvencije. Poleg tega bi bilo treba vse izjeme razlagati čim ožje. Dejstvo, da se osebni podatki obdelujejo za namene nacionalne varnosti, samo po sebi ne bi smelo zadostovati za uporabo izjeme. Jasno bi moralo biti, da je treba

²⁹ V skladu s členom 78A(2) in (3) zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 se poglavje 2 dela 3 navedenega zakona ne uporablja, če je to potrebno za zaščito nacionalne varnosti, razen (a) člena 35(1) (prvo načelo varstva podatkov) v delu, v katerem se zahteva, da mora biti obdelava osebnih podatkov zakonita, (b) člena 35(2) do (5) (zakonitost obdelave in omejitve obdelave občutljivih podatkov), (c) člena 42 (zaščitni ukrepi: obdelava občutljivih podatkov) in (d) Priloge 8 (pogoji za obdelavo občutljivih podatkov).

³⁰ Z obvestili o predložitvi informacij se od upravljavca oziroma obdelovalca zahteva, da informacijskemu pooblaščenцу zagotovi informacije, ki so razumno potrebne za opravljanje njegovih nalog. Z izdajo obvestila o izvršitvi lahko informacijski pooblaščenec v primeru, da je prepričan, da posameznik ne izpolnjuje določenih obveznosti glede varstva podatkov, od zadevnega posameznika zahteva, da sprejme določene ukrepe (ali da se sprejetja določenih ukrepov vzdrži).

³¹ Protokol o spremembi Konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov (CETS št. 223).

³² <https://www.coe.int/en-GB/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatyenum=223>.

³³ <https://rm.coe.int/t-pd-2021-7rev13-interpretation-of-general-principles-article-11-c108-/1680b6c146>.

³⁴ Člen 15 Konvencije št. 108+ določa, kako morajo pogodbenice Konvencije z določitvijo enega ali več nadzornih organov zagotoviti skladnost z določbami Konvencije.

izjeme v zvezi z ureditvijo varstva podatkov uporabljati za vsak primer posebej in le, če je to potrebno in sorazmerno³⁵.

29. Ker ta vidik v osnutkih sklepov o ustreznosti ni obravnavan, EOVP Komisijo poziva, naj svojo oceno iz osnutka sklepa dopolni ter pozorno spremlja uporabo izjem zaradi nacionalne varnosti, ki veljajo za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, v praksi.

2.1.6 Skupno upravljanje s strani obveščevalnih agencij Združenega kraljestva ter organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj

30. Na podlagi sprememb, uvedenih z zakonom o podatkih (uporaba in dostop), se lahko za dejavnosti obdelave, ki jih izvajajo organi, pristojni za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, v določenih okoliščinah uporabljajo pravila, ki običajno urejajo dejavnosti obdelave osebnih podatkov, ki jih izvajajo organi za nacionalno varnost³⁶. Povedano drugače, ob upoštevanju pogojev iz člena 89 zakona o podatkih (uporaba in dostop) se ureditev varstva podatkov za obdelavo na področju nacionalne varnosti, določena v delu 4 zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, uporablja tudi za obdelavo podatkov, ki jo izvajajo organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.
31. Komisija poudarja, da pogoji iz člena 89 zakona o podatkih (uporaba in dostop) predstavljajo stroge zaščitne ukrepe: pristojni organ mora biti v predpisih, ki jih sprejme pristojni minister, opredeljen kot „upravičen pristojni organ“, pristojni minister pa mora poleg tega določiti posebno dejavnost obdelave, ki jo za namene nacionalne varnosti izvaja upravičen pristojni organ kot skupni upravljavec z vsaj eno obveščevalno službo³⁷.
32. EOVP priznava, da ti zaščitni ukrepi pomenijo znatne omejitve, in Komisijo poziva, naj spremlja izvajanje teh pravil v praksi. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti zagotavljanju, da se del 4 zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 uporablja izključno za obdelavo podatkov za namene nacionalne varnosti in ne v drugih okoliščinah. Čeprav imajo države v zadevah nacionalne varnosti široko diskrecijsko pravico, kar priznava tudi Evropsko sodišče za človekove pravice³⁸, EOVP meni, da se morajo grožnje nacionalni varnosti po svoji naravi, resnosti in posebnih okoliščinah razlikovati od splošnih tveganj za javno varnost ali hudih kaznivih dejanj. Samo v takih primerih je delovanje organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v okviru ureditve varstva podatkov, ki se uporablja za obveščevalne službe, združljivo z načeloma nujnosti in sorazmernosti³⁹. Poleg tega EOVP meni, da je treba spremljati, ali so upravičeni pristojni organi v praksi sposobni jasno razlikovati med različnimi nameni obdelave ter torej upoštevati ustrezen pravni okvir.

³⁵ Glej tudi člen 11 Konvencije št. 108+, v katerem je določeno, da morajo biti izjeme določene z zakonom, da morajo spoštovati bistvo temeljnih pravic in svoboščin ter predstavljati nujen in sorazmeren ukrep v demokratični družbi. V skladu s smernicami T-PD o splošnih načelih iz člena 11 to pomeni, da je treba pretehtati zadevne interese in pri tem potrebo po uporabi izjem v zvezi z nekaterimi določbami Konvencije proučiti z vidika vpliva na spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin posameznikov ter odločitev utemeljiti.

³⁶ Glej uvodno izjavo 72 osnutka izvedbenega sklepa Komisije v skladu z Uredbo (EU) 2016/679, ki je v zvezi s tem enako pomembna za obe mnenji EOVP (glej tudi oddelek 4 zgoraj).

³⁷ Glej uvodno izjavo 73 osnutka izvedbenega sklepa Komisije v skladu z Uredbo (EU) 2016/679, ki je v zvezi s tem enako pomembna za obe mnenji EOVP (glej tudi oddelek 4 zgoraj).

³⁸ Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 25. maja 2021, Big Brother Watch in drugi/Združeno kraljestvo, točka 350.

³⁹ Iz sodne prakse Sodišča Evropske unije izhaja, da so pri uporabi preskusa nujnosti in sorazmernosti za zakonodajo držav članic, na podlagi katere lahko javni organi hranijo osebne podatke in dostopajo do njih, legitimni cilji, kot je nacionalna varnost ali boj proti hudim kaznivim dejanjem, različni, zato lahko upravičujejo različne vrste poseganja. Glej sodbo Sodišča Evropske unije z dne 6. oktobra 2020, La Quadrature du Net in drugi, združene zadeve C-511/18, C-512/18 in C-520/18.

2.1.7 Pravica dostopa

33. V zakonu o podatkih (uporaba in dostop) je določeno, da lahko posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, ustrezne informacije prejmejo le, če lahko upravljavec te informacije zagotovi na podlagi razumnega in sorazmernega iskanja. Ta sprememba je bila uvedena tako v ureditev preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj kot tudi v ureditev nacionalne varnosti⁴⁰.
34. Komisija navaja, da gre za pojasnilo v skladu z uveljavljenimi standardi, ki so bili oblikovani na podlagi nacionalne sodne prakse in pri katerih se upoštevajo tudi interesi posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. EOVP sicer meni, da bi bilo treba zagotoviti podrobnejše informacije o razlagi pojma „razumnega in sorazmernega iskanja“, tudi zato, ker člen 14 direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj tega pojma ne vsebuje. EOVP priznava, da lahko dejansko obstajajo primeri, v katerih bi se lahko prizadevanja upravljavca za opredelitev in lociranje informacij o posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, štela za nerazumna in nesorazmerna, obenem pa bi se ohranila v osnovi enakovredna raven varstva⁴¹. Kljub temu je treba pojem „razumnega in sorazmernega iskanja“ ustrezno opredeliti ter ga po mnenju EOVP razlagati ozko in dovolj enotno. Pristojni organi bi morali bodisi na podlagi sodne prakse bodisi na podlagi smernic nadzornega organa pojem „razumnosti in sorazmernosti“ razlagati enotno, saj bi njegova uporaba lahko privedla do različnih standardov pri uresničevanju pravice dostopa, ki bi bili odvisni zlasti od ravni tehničnih in organizacijskih ukrepov, ki jih je upravljavec vzpostavil za obravnavo zahtev za dostop. EOVP Komisijo poziva, naj spremlja, ali se pravica dostopa neupravičeno omejuje.

2.1.8 Nadzor in pravna sredstva

35. EOVP ugotavlja, da sistem nadzora nad organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj iz zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 in zakona o preiskovalnih pooblastilih iz leta 2016 ter mehanizmi pravnih sredstev, ki so na voljo v skladu z delom 3 zakona o varstvu podatkov iz leta 2018, zakonom o preiskovalnih pooblastilih iz leta 2016 in zakonom o človekovih pravicah iz leta 1998, večinoma ostajajo nespremenjeni. Nadzor v Združenem kraljestvu poleg urada informacijskega pooblaščenca še naprej zagotavljajo tudi drugi pooblaščenca, in sicer pooblaščenec za nadzor nad izvajanjem preiskovalnih pooblastil, ki mu pomagajo drugi pravosodni pooblaščenca, ter pooblaščenec za biometrične podatke in uporabo nadzornih kamer.
36. Kot je Komisija pojasnila v uvodni izjavi 97 osnutka sklepa, so bile z zakonom o spremembi preiskovalnih pooblastil iz leta 2024 uvedene le manjše spremembe, zlasti z uvedbo namestnikov pooblaščenca za nadzor nad izvajanjem preiskovalnih pooblastil, na katere lahko navedeni pooblaščenec prenese posebna pooblastila, kadar sam ne more opravljati svojih nalog ali ni na voljo zanje. Ti namestniki pooblaščenca za nadzor nad izvajanjem preiskovalnih pooblastil, ki jih navedeni pooblaščenec tudi imenuje, morajo biti pravosodni pooblaščenca.
37. EOVP z zadovoljstvom ugotavlja, da pretekle zamisli iz predloga zakona o varstvu podatkov in digitalnih informacijah, predhodnika zakona o podatkih (uporaba in dostop), glede ukinitve funkcije pooblaščenca za biometrične podatke in uporabo nadzornih kamer ter prenosa njegovih nalog na pooblaščenca za nadzor nad izvajanjem preiskovalnih pooblastil niso bile uresničene⁴². V zvezi s tem EOVP poziva Komisijo, naj med spremljanjem in prihodnjimi pregledi osnutka sklepa dodatno prouči in

⁴⁰ Člen 78(3) in (4) zakona o podatkih (uporaba in dostop), ki spreminja člena 45 in 94 zakona o varstvu podatkov iz leta 2018.

⁴¹ To bi med drugim lahko veljalo v primeru preiskovanja zaseženih naprav, ki še niso bile analizirane ali dešifrirane.

⁴² Glej <https://www.gov.uk/government/organisations/biometrics-and-surveillance-camera-commissioner>.

podrobneje oceni vlogo, ki jo ima pooblaščenec za biometrične podatke in uporabo nadzornih kamer v nadzornem sistemu.

38. Kot je EOVP že poudaril v mnenju 14/2021, ima urad informacijskega pooblaščenca vsa potrebna pooblastila, ki so zelo podobna pooblastilom nadzornih organov držav članic EU, določenim v členu 58 splošne uredbe o varstvu podatkov. Poleg tega ima obstoj učinkovitih sankcij pomembno vlogo pri zagotavljanju spoštovanja pravil, kar je EOVP prav tako že poudaril⁴³.
39. EOVP pozdravlja politiko preglednosti urada informacijskega pooblaščenca ter razpoložljivost statističnih in analitičnih podatkov o dejavnostih izvrševanja, ki jih urad informacijskega pooblaščenca izvaja v zvezi z organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, vključno s primeri teh dejavnosti⁴⁴. V zvezi s tem EOVP ugotavlja, da ima nadzorni organ Združenega kraljestva tendenco, da v primeru, ko policijski organi kršijo zakonodajo o varstvu podatkov, izda opomin. Pomembna izjema je obvestilo o izvršitvi, ki je bilo januarja 2024 izdano državnemu tožilstvu Združenega kraljestva⁴⁵. EOVP pozdravlja tudi, da je urad informacijskega pooblaščenca od sprejetja Izvedbenega sklepa (EU) 2021/1773 objavil številne kodekse ravnanja, smernice, mnenja in druge usmerjevalne dokumente, namenjene zadevnim stranem.
40. EOVP ugotavlja tudi, da se bo z začetkom veljavnosti zakona o podatkih (uporaba in dostop) struktura neodvisnega nadzora, ki ga izvaja urad informacijskega pooblaščenca, ki je bil doslej ločen enoosebni pravni subjekt, preoblikovala, ustanovljena pa bo informacijska komisija, ki bo pravna oseba⁴⁶.
41. EOVP je začetno analizo možnih posledic te spremembe predstavil v Mnenju št. 26/2025 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 o ustreznem varstvu osebnih podatkov v Združenem kraljestvu. Ugotovitve in priporočila iz navedenega mnenja so v celoti aktualna tudi v zvezi s spremljanjem in nadzorom na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.
42. EOVP zlasti poziva Komisijo, naj v osnutek sklepa o ustreznosti vključi dodatne informacije, zlasti o strukturi in organizaciji informacijske komisije ter imenovanju in razrešitvi njenih članov, predvsem imenovanju neizvršnih članov s strani pristojnega ministra. EOVP meni, da bi morala Komisija pri svojih prihodnjih pregledih posebno pozornost nameniti temu, kako informacijska komisija skrbi za ravnotežje med različnimi nalogami in interesi. EOVP poleg tega Komisijo poziva, naj sprejme nadaljnje ukrepe na podlagi rezultatov javnega posvetovanja o obravnavi pritožb, ki ga je urad informacijskega pooblaščenca objavil 22. avgusta 2025⁴⁷, in spremlja politike, ki jih je na podlagi navedenega posvetovanja oblikovala informacijska komisija.
43. Glede na navedeno EOVP ponovno poudarja, da mora Komisija natančno spremljati uporabo popravljalnih pooblastil in pravnih sredstev, ki so na voljo prizadetim stranem, v ureditvi varstva podatkov Združenega kraljestva.

⁴³ Mnenje EOVP 14/2021, odstavek 112.

⁴⁴ Glej na primer podrobne nabore podatkov o pritožbah v zvezi z varstvom podatkov, ki so na voljo na naslovu <https://ico.org.uk/action-weve-taken/complaints-and-concerns-data-sets/data-protection-complaints/>.

⁴⁵ <https://ico.org.uk/action-weve-taken/enforcement/crown-prosecution-service-1/>.

⁴⁶ Glej novi člen 114A zakona o varstvu podatkov iz leta 2018 in člen 6 zakona o podatkih (uporaba in dostop).

⁴⁷ <https://ico.org.uk/about-the-ico/ico-and-stakeholder-consultations/2025/08/ico-consultation-on-draft-changes-to-how-we-handle-data-protection-complaints/>; <https://ico.org.uk/media2/nrljbhr2/proposed-dpt-framework-20250822.pdf>.

3 PREGLED, TRAJANJE IN PODALJŠANJE VELJAVNOSTI SKLEPA

44. EOVP ugotavlja, da se osnutek sklepa uporablja šest let, tj. do 27. decembra 2031, in da je Združeno kraljestvo še vedno edina tretja država, katere sklepi o ustreznosti vsebujejo samoderogacijsko klavzulo. EOVP razume, da je treba novemu pravnemu okviru nameniti posebno pozornost, in Komisijo poziva, naj skrbno spremlja izvajanje zakona o podatkih (uporaba in dostop), vključno z vidiki, navedenimi v tem mnenju, in vsemi pomembnimi s tem povezanimi spremembami v Združenem kraljestvu. EOVP ugotavlja tudi, da samoderogacijsko klavzulo dopolnjuje določba o obveznem rednem pregledu iz člena 36(3) direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, ki ga je treba opraviti vsaj vsaka štiri leta.
45. EOVP razume, da namerava Komisija ob izteku štiriletnega obdobja opraviti pregled, na podlagi katerega bo pripravila javno poročilo. EOVP pozdravlja, da namerava Komisija opraviti pregled, ki ima drugačen namen kot samoderogacijska klavzula in pomembno vlogo pri spremljanju pravnega okvira, zlasti z vidika odgovornosti. EOVP zato poziva Komisijo, naj pregled izvede v zakonskem roku iz člena 36(3) direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj ter naj pri tem upošteva tudi elemente, navedene v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2021/1773⁴⁸, pa tudi vse poznejše spremembe.
46. Poleg tega EOVP razume, da je analiza iz Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/1773 v zvezi z začasnim zadržanjem izvajanja in razveljavitvijo sklepa⁴⁹ še vedno aktualna. EOVP meni, da bi bilo to pojasnilo zaradi pravne varnosti koristno vključiti v končni sklep o ustreznosti.
47. EOVP pozdravlja, da je v uvodni izjavi 68 osnutka sklepa navedena njegova vloga, pa tudi vloga skupin civilne družbe in drugih deležnikov v mehanizmu rednih pregledov v skladu s priporočili EOVP št. 1/2021⁵⁰. Kar zadeva praktično sodelovanje EOVP in njegovih predstavnikov pri pripravi in izvedbi prihodnjega pregleda, EOVP ponovno poudarja, da bi mu bilo treba dovolj zgodaj pred pregledom pisno predložiti vso ustrezno dokumentacijo.
48. Glede na posebne značilnosti zadevnega osnutka sklepa EOVP Komisijo poziva, naj čim podrobneje opredeli in pojasni elemente v zvezi s trajanjem, spremljanjem, začasnim zadržanjem, preklicem, spremembami in podaljšanjem veljavnosti sklepa.

Za Evropski odbor za varstvo podatkov

predsednica

Anu Talus

⁴⁸ Glej uvodne izjave 165, 166 in 167 Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/1773.

⁴⁹ Prav tam, uvodne izjave 168 do 171.

⁵⁰ Glej uvodno izjavo 19 Priporočil EOVP št. 1/2021 o referenčnem dokumentu o ustreznosti v skladu z Direktivo o kazenskem pregonu, sprejetih 2. februarja 2021.